

USA V NEVARNOSTI NOVE VOJNE HISTERIJE

Hitler hoče siloma postati "varuh" malih dežel

ZE ŠEST NEVTRALNIH DEŽEL ZRTEV NEMŠKE INVAZIJE. — "FIRER" UVERJAVA SVOJE "ARIJCE", DA SE PO VOJNI USEDEJO K POGRNjeni, BOGATO OBLOženi MIZI

Adolf Hitler hoče postati "protektor" nad vso Evropo. V ta namen jemlje "v zaščito" deželo za deželo, da jih ubraji "pred angleško plutokracijo". Kadarkoli koga napade, vrže krivo na Anglijo. Male nevtralne dežele so vsled agresivnosti totalitarnih roparjev v neprestanem strahu, kajti tolojavi vojne ne napovedo, nego nagnajo zavratno, povsem nepričakovano.

Posečeni vpadi

Doslej je šlo Hitlerju na njegovi roparjskih pohodih še dokaj po sreči. Poljaki so se mu prvi uprili, toda jih je kmalu porazil, podjavil in vrgel v grad. Tudi Norvežani, ki niso imeli vojne že nad sto let, so se skušali braniti, toda zajel jih je nepričakovano, kar preko noči, da jim tudi Angleži in Franczi niso mogli pomagati.

Neuspešna nevtralnost

Sedaj se borita proti njegovim beštijam Belgija in Nizozemska. Belgija je doživelu enako invazijo v prejšnji svetovni vojni, ko so udrle vanjo kajzerjeve horde, dočim Nizozemska že ni imela vojne 130 let, od Napoleonovih časov. Obe sta spoudarjali svojo nevtralnost, kar so zaveznički upošteli, ne pa Nemčija.

Hiljader je pričel širiti "nemški živiljenjski prostor" z Avstrijo. Osvojil jo je 13. marca 1938 in uvedel novo strahovlado, še vse enošo kakor je bila klerofaščina.

Miroljubnost zasmehovana

Vse te dežele, z izjemo Poljske, so bile miroljubne in strogo nevtralne. Hitler jim je sčedno zagotavljal, da bo njihovo nevtralnost spoštovan in sklenil z njimi tudi "častne" nenapadne pogodbе. A zavratno pa je ves čas koval načrte za napade. Njegov "Blitzkrieg" preveva narode z grozjo kakor nekoč turske invazije ljudstva v krščanskih deželah.

Podljarmljennim narodom se ne godi pod Hitlerjem nič bolj.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Štirideset zastopnikov na milwauški konferenci

Konference JSZ in Prosvetne matice prošlo nedeljo v Milwaukeju se je udeležilo 40 zastopnikov.

Z predsednika je bil izvoljen Frank Zaitz iz Chicaga in za zastopnika Kristina Podjavoršek, Milwauke. Referenta sta bila Anton Garden in Frank Zaitz. Slednji je bil za tajnika konferenčne organizacije ponovno izvoljen, za delegata na XII. redni zbor JSZ in Prosvetne matice pa Leonard Al'per.

Prihodnja konferenca bo v Waukeganu konec septembra ali pa v začetku novembra.

Iz voljenih članov prosvetnega odbora, ki je bil izvoljen na waukeganskem konferenčnem lanskem novembra, je bilo razvito, da dane naloge iz raznih vzrokov ni mogel izvršiti. V njemu so bili A. Možek v Waukeganu, L. Možek v Chicagu in Frank Puncer v West Alliu.

Edino Puncer je bil crebno naveden, Ivan Možek je postal pisemo poročilo.

Vprašanje pokojnin spet stara politična žoga

Townsendova penzijska zvezda je v sedanjih volilnih bojih skušala poraziti pri primarnih volitvah kongresmike, ki so glasovali proti njegovemu načrtu in nominirati one, ki so mu bili pripriavljeni vse obljubiti.

V Lvinosti politiki slepomislio v legiščaturi s predlogi za zvišanje penzij.

Ako bi dobival kdo po \$200 na mesec brez dela, je jasno, da mora nekdo drugi delati za-

načrto.

Oglasili se je z dolgim članom in govorom tudi predsednik AFL William Green, ki pojava "sanjaške načrte", čes, da se z njimi varata stare ljudi z obljubami, ki se ne ureščajo.

Kakor po zadnjih volitvah

nekateri kongresniki in predsednik Roosevelt, tako zdaj tužili in dokazuje, da tisti, ki obljubljajo visoke pokojnine tja-vendant, ne misljijo resno. Pravi, da vsak dolar in vsak milijon dolarjev, ki ga vlada potroši, mora nekdo zaslužiti in isto pravilo velja za pokojnine.

Ako bi dobival kdo po \$200 na mesec brez dela, je jasno, da mora nekdo drugi delati za-

načrto.

Wm. Green priznava, da je vprašanje pokojnin nujno in zagotavlja, da pripravlja AFL konstruktiven načrt, ki sicer ne

bo obljuboval gradov v ciklilih, bo pa izpopolnitve sedanega socialnega zavarovanja.

Gotovo si bo marsikak kan-didat skušal priboriti službo v kongresu z obljubovanjem volilcem, kaj vse bo storil zanje, ako ga izvolijo. V zbornici pa najne pozabi, kaj so pozabili na slične obljube zadnjih.

Vprašanje pokojnin je važno. Sedanji zavarovalnički sistem problema ne pokriva. Za stare ljudi bo treba skrbeti bolj kar kar se brigajo zanje zakonodajce sedaj. To zahtevajo tudi njihovi otroci, ker jim sami ne

NA VARNEM

SOCIALISTIČNE AKTIVNOSTI

Socialistična stranka v Montani bo imela konvencijo 21. maja in v Cedoru 16. junija, da nominirati kandidate.

Maynard C. Krueger se bo udeležil radijske razprave o ameriški nevtralnosti. Oddajana bo z radio postajo WGN v Chicago dne 18. maja ob 10:15 zvečer (CST).

Glavni kampanjski stan soc. stranke, ki vodi agitacijo za socialistična kandidata Thomasa in Kruegerja, je bil ustanovljen nedavno v New Yorku. Glavni urad soc. stranke pa ostane v Chicago.

Norman Thomas bo govoril v radiu v soboto 25. maja. Cuti ga bo s postaj National Broadcasting kompanije ob 6. zvečer, eastern daylight time.

Soc. stranka zbirka kampanjski sklad \$100,000, v katerega skuša zbrati polovico po en dolar ob prispevatelja. Kajti brez zadostne gmotne podpore ji bo uspešna kampanja onemogočena.

Koncert slovenskih pevskih zborov

V nedelji 19. maja bo v Štefanikovi dvorani na 2448 S. Pulaski (Crawford) rd. v Chicagu koncert, na katerem nastopi sedem pevskih zborov. Podrobnosti so v dopisu in v oglašu v tej stevilki.

"Neameriške aktivnosti"

Agenti Diesove kongresne komisije, ki so udri brez sodnega dovoljenja v urad kom. stranke v Philadelphiji, so ravnali nepostavno. Tako je dne 3. maja odčočil zvezni sodnik, ki je dejal, da veljajo civilne svobodske tudi za manjšinske struje.

Kdo bo živel Norvežane?

Nemčija si je podjarmila ves najvažnejši del Norvežke in si ob enem nakopal problem prehrane ne le za svojo okupacijsko armado nego za vse norvežko prebivalstvo. Norvežsko vse živila uvaža, kajti doma priedela jako malo. Sedaj ji vsed tukaj tega ne bo močne.

Nemčija sicer lahko daje svoje produkte, toda Hitler

ji ne more plačati z živili, ker jih nima. A prepustiti Norvežane, da bi gladu pomrili, tudi ne gre, pa se zanaša, da jim bo največ pomagal ameriški Rdeči križ in pa razni ameriški odbori, kajki so pomagali Fincem in še pomagajo Poljakom, ali kajki so pomagali v prejšnji vojni Belgijem?

Angleška vlada je vsled strahu pred "peto kolono" poslala v koncentracijske tabore več tisoč Nemcev, ki so živeli v Angliji, mnogi izmed njih že precej let, največ kot begunci.

Vlada pravi, da je po njenem mnenju večina interniranec nedolžnih. Toda ako je na vsekih tri sto magari en sam nacijiski agent, je za Anglijo najvarnejše zapreti vse tristo.

Angloška vlada je v petih tehničnih potopili 300,000 ton teže nemških ladij, največ v Baltiškem morju in ob Norvežki. Ampak tudi Nemci so spravili mnogo zavezniških bark na morsko dno. Taka je vojna. Unicevanje na obeh straneh obojim v škodo.

Jugoslavija straši Italijo in Nemčijo z ekonomskim, političnim in obrambnim paketom z Rusijo. Leta 1914 se je carska Rusija storila topsti za Srbijo

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Velika kampanja za pospešenje oboroževanja

NADALJNE STOTINE MILIJONOV DOLARJEV ZA ZGRADITEV "NAJMOGOCNEJŠE VOJNE SILE NA SVETU." — ARGENTINA PREDLAGA REVIDIRANJE AMERIŠKE NEVTRALNOSTI

nacizma, so soglasni v zahtevi, da je treba ameriško industrijo mahoma prilagoditi produciji v prid obrambe, to je, za oboroževanje. Zahteve za naglo večanje armade na suhem se niso. Velika večina kongresa je edina v geslu, da naj bodo Zed. države najjače na morju, v zraku in na suhem.

Pacificem odrinjen

Tisti pacifisti v ameriški javnosti, ki se ne le proti umešavanju te dežele v vojno in za obsoletno nevtralnost, nego tudi proti oboroževanju, so v teh okoliščinah brez vpliva. Tudi povprečen navaden človek je za zgraditev mogočne obrambe. Kajti argument, da se si nepravljajo in brez moči, bo prej ali slej žrtev nepravljencev, drž. Dokazov imajo polno vseeno-krog. Oboroževanja torej v sedanjih razmerah ne bo mogoče preprečiti. Vprašanje je le, kam nas atmosfera, v kateri se bo vrnilo, lahko privede.

Civilne svobodske in nevtralnosti

Propagandisti, ki delujejo za ameriško intervencijo v Evropi v pomoč Angliji in Franciji, in naciji ter komunisti, ki delujejo v prid Nemčiji pod kranko borbe za mir, ustvarjajo ameriški javnosti napetost, katere prava posledica bo omejevanje civilnih svobodščin.

Kongresnični Dies nastopa na shodih patriotskih organizacij in trgovskih krogov v zahtevo, da je treba podvzeti drastične naredbe proti komunistom in nacijem, ker se vsled službovanja tujim režimom za to deželo zelo nevarna "petta kolona".

Skušnje v Španiji v času civilne vojne ter sedaj na Norveškem, na Danskem, v Belgiji itd. jasno pričajo, da sta "trojanski konji", in "petta kolona" res nevarna sila vsake deželi, ki taka (Nadaljevanje na 5. strani.)

Naši in drugi problemi

Na prihodnjem zboru JSZ in Prosvetne matice bomo imeli svoje in druge probleme.

Pod označbo "svoje" mislimo aktivnosti med našim ljudstvom. Zanje se ne bo brigal nikome na svetu, ako se MI ne bomo.

Drugi problemi so splošni, oziroma mednarodni. Na primer, vojna, mir, preureditve sveta.

Običaj je, da laglje rešujemo to, kar je nam najtežje razvoljati, in zanemarjamo tisto, kar je za nas najnajnajnejše delo.

Ako se snidemo 4. julija v Clevelandu vsi z mislijo KORISTITI delu, radi katerega naš pokret eksistira, bo XII. redni zbor JSZ izvršil svoje zgodovinsko poslanstvo.

Če pa se odgovornosti ne bomo zavedali, je mogočno, da bomo potrošili le tri dni časa ne da bi koristili našemu gibanju na kateremkoli polju.

Nedvomno bomo šli na zbor vsi z eno samo idejo: POMAGATI vsemu, kar služi DELAVSKEMU razredu med nami in v splošnem. In če se bomo te ideje držali tudi v razpravah in sklepajih, tedaj XII. redni zbor JSZ ne bo pogrebni zbor nego uvod v prerojenje našega gibanja.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovaska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v štavilki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz
Business Manager..... Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

PROSVETNA MATICA IN NJENO DELO

PISMO IZ CLEVELANDA

Piše CHARLES POGORELEC

(Sledenči članek je priredil Chas. Pogorelec za v Majski Glas. Ker ni bil prostora zanj, ga objavljamo v Proletarcu.)

Prosvetna matica, ki deluje pod okriljem JSZ, je danes ena najvažnejših ustanov naprednega slovenskega delavstva v tej deželi. Svoj početek ima v letu 1921.

Na sejah eksekutivne JSZ in upravnega odbora Proletarca je tajnik JSZ Fr. Petrič in urednik Frank Zaitz, ki je bil takrat tudi upravnik, predčevala položaj kakor je bil. V tiskarni dolg, ki narašča. V JSZ resigniranost, ki se veča.

Mnogo sodrov je bilo sicer že zvestih, toda vendar jih je bilo veliko premalo. Kajti sami s svojimi prispevki gmotno našega gibanja ne bi mogli osteti.

Pa si je Frank Petrič zamisli načrt za pomožno organizacijo, katero nalogaj naj bi bila razbremeniti aktivne člane J. S. Z. vsaj nekaj skrb, kje in kako dobiti gmotno sredstva. Predlagal je ustanovitev "Pomožne izobraževalne akcije JSZ."

V eksekutivi so bili nekateri skeptični, a končno je bil Petrič načrt odobren. Njegov glavni namen je bil pomagati aktivnostim JSZ v gmotnem oziru.

Petričeva nuda se sicer ni uresničila. Kajti v svojem proglašaju, ki ga je v imenu JSZ poslal novembra 1921 vsem družtvom naprednih jednot in zvez v tehnično in vsebinsko zelo dobro prirejenem letaku, je dejal med drugim:

"V Ameriki je danes nad 700 družev, ki se štejejo za napredna in svobodomisla. Ce vasko sprejme predložen načrt in sklene prispevati po \$1 na mesec, bo to pomenilo koncen meseca \$700. S to vso se že da naj načeti, med tem ko bi bile žrtve posameznika vsak mesec neznane."

Dogodilo se je drugače. Načelo vsake mesec po \$700, domača ta ustanova povprečno le kak tisočak na leto. In namesto 700 družev je bilo pridruženih le kakih 200, oziroma manj kot toliko. Med tem so poleg družev podpornih jednot in zvez tudi klub JSZ, kulturna društva, slovenski domovi in razne druge zadružne skupine.

Prva leta je bila Izobraževalna akcija JSZ res zgoj podpora podružnica za JSZ.

Toda polagoma je začela vršiti prosvetno delo v svojem področju, seveda pod okriljem JSZ in kmalu je bilo očitno, da ima ta ustanova v naši javnosti velike možnosti za razmah in za delo.

Na zboru JSZ leta 1930 v Detroitu je bilo sprememljeno ime v Prosvetna matica in dobita je v pravila svojo točko, ki se glasi:

1. Pod okriljem JSZ deluje izobraževalna ustanova, svana Prosvetna matica. Pripravljajte ji:

a) kulturna društva in druge napredne izobraževalne ustanove, ki se izvajajo za sodelovanje s Prosvetno matico, kot poski v dramski zbornici, v knjižnici, slovenski domovi, organizacije za telesno vagojo (sportni klub) itd.

b) napredna podpora društva jednot in zvez ter napredna samostojna društva.

c) posamezniki kot člani at large.

Vsaka organizacija Prosvetne maticice plačuje najmanj dolar članarinu mesečno. V izjemnih slučajih, kjer se naredi, da se pridruži podpora ali kulturna organizacija boriti z velikimi gmotnimi težkočami, sme prosvetni odsek znizati članarino na 50 centov.

3. Pridružene organizacije so upravičene dobavljati vsa finančna in druga poročila Prosvetne maticice ter JSZ.

4. Naloga Prosvetne maticice je gojiti kulturno delo v delavskem duhu in v ta namen sodeluje z vsemi dani sredstvi s kulturnimi, podpornimi in drugimi organizacijami, ki so aktivno ali pomagajo na prosvetnem področju. Pomaga z viri, ki so ji na razpolago pri širjenju literature, na polju dramatike in glasbe, čitalnicam in knjižnicam, prireja ali pomaga aranžirati predavanja ter večje predavateljske ture. To v svrhu vdržuje svoje dramsko knjižnico, zaloge not za pesmi, zaloge kolikor je to dopuščajo sredstva, pomaga društvi pri aranžirjanju sporedov za priredbe, oskrbuje z jimi pesmi za deklamacije in sodeluje z njimi v vsakem drugem oskrbi v področju svojih nalog.

Delegaciji na 10. redni konvenciji bo imela pred sabo prično iste probleme kakor na prejšnjih, z eno razliko. Stara, priseljenska generacija Slovencev naglo izumira. Vsako leto se to čezdalje bolj pozna. Kaj storiti, da se redčenje priseljenskih Slovencev nadomesti z novimi, mladimi člani? Kje jih dobiti?

Današnje kampanje so vse dražje kakor nekoč. Kajti med tu rojeno generacijo Slovencev in drugih narodnosti so konkurirajoči sile celo jače, kakor so bile, ko so sem prihajale še počne ladje imigrantov.

Delegacije bodo o tem razmisljali, razpravljali in sklepali, kakor bodo smatrali, da bo njihovi organizaciji najbolj v korist. Tako delajo zastopniki vseh. Včasi se zmotijo in to je povsod največja nevarnost.

Delegaciji 10. redne konvencije SSPZ želimo uspeh in jo pozdravljamo.

Kazem, ki zadene lažnjivca prej ali njej, je, da začne s časoma sam verjeti svojim lažem. — A. G.

Mnogi "pronemci" v Zed. državah napadajo Anglijo in Francijo v prid hitlerizmu pod masko radikalizma.

Piše CHARLES POGORELEC

del aktivnosti te ustanove. Tajnika izvoli članstvo klubov JSZ, direktorje pa imenuje prosvetni odsek, katero mora odobriti eksekutiva.

6. Prosvetna matica ima ožji odber kot članov, zvan prosvetni odsek. Na njih eksekutiva JSZ imajo vse odobriške pravice. Kandidati v ta odber so nominirani in izvoljeni na način kakor kandidati v eksekutivo v nadzorni odbor JSZ. Prosvetnemu odseku predseduje tajnik.

Prosvetni odsek vodi agitacijo med podpornimi in drugimi družtvimi za pristop v Prosvetno matico; deluje dela načrte za prosvetne akcije in se posvetuje na svojih sejih o vsem, kar spada v področje Prosvetne maticice, svoja prizorišča pa predlagajo sejam eksekutive JSZ. Vsi člani odbora Prosvetne maticice (trije člani) imajo pravico udeležiti se zborna, stroške pa se jima plača iz konvenčnega fonda.

7. Prosvetna matica izdaja knjige, brošure in pamphlete izobraževalne vsebine ter jih razdaja med članstvo pridruženih društev kolikor mogoče brezplačno, drugo proti odiskreditni, da se pokrijuje stroški matice.

8. Najmanj enkrat vsake tri mesice se objavi v glasilu Prosvetne maticice, sejem na vseh pridruženih organizacijach s naslovom njihovih tajnikov.

9. Glasilo Prosvetne maticice je Proletar. O delu te ustanove in drugem, kar spada v njeno področje, naj se obvešča javnost tudi potom drugih naprednih listov.

10. Radnje Prosvetne maticice pregledu nadzorni odbor JSZ.

11. Organizacije Prosvetne maticice imajo na zborih JSZ pravico vsakega do svojega delegata. V razpravah in sklepanjih o prosvetnem delu, o raznih ustanovah kulturnega značaja, o splošnih zadevah in o problemih, ki so vsem skupni, imajo na zboru vse druge pravice. V zadevah organizacijske forme JSZ in soci. stranke, in o strankinem ter zveznim političnem delu pa imajo posvetovalen glas. Dnevnice in vojnje stroške delegatorjev Prosvetne maticice plačujejo organizacije, katero jih pošljajo.

12. Na okrožnih konferencah klubov JSZ in organizacij Prosvetne maticice imajo delegati slednje vse pravice v smislu 11. točke tega člena in kakor določa XIX. člen zveznih pravil.

In res, Prosvetna matica je dobila po detroitskem zboru nov zamah. Toda bolj v aktivnostih, kakor v dohodkih, ki so ostali povprečno le nekaj nad tisoč dolarjev na leto, ali manj, kot pa jih dobi povprečno velika kajtova slovenska župnija na Božič ali Veliko noč.

S temi dohodki in s pomočjo sodrov in sodružic smo razvili aktivnosti na prosvetnem polju v veliko večjem obsegu nego smo jih imeli prej.

K temu je mnogo pomagala tudi klub št. 1 JSZ v Chicagu, ki je poklonil Prosvetni matici svoj bogati arhiv iger in vlog.

To zbirko je potem Prosvetna matica še bolj izpopolnila z novimi dohodki, ki so vse zmanjšali zaradi razširjenosti in posebnosti.

Toda tudi klub Št. 1 JSZ v Chicagu je v svojih posvetovalenih delih načrtno deloval veliko bolj za preprečenje vojne, kakor za odpravo sistema, ki jih povzroča. Preminul je v dnevih, ko je druga evropska vojna po osmih mesecih vojevanja še postala "totalna" ali "popolna" vojna, ki bo od dne do dne stražnje.

Clovek, ki je bil iskren pristaš miru, ga je zase dosegel. Ne pa dežele v ljudstvu, radi katerih se je trudil za mir.

Kmalu, ko se je vrnil v Anglijo, je dognal, da so bila njenova mirovna romanja zmanjšana. In uvidej je morda, da je Anglija ostala v oboroževanju daleč za Nemčijo in da pacifistični vlad diktatorji ne spoštujejo, ker se jih ne boje.

Ko se je pričel lanskega septembra v Evropi vojni vihar, je George Lansbury do dobra spoznal, da se zgoj s pacifizmom in mirovnimi apeli vojn ne more prepričati. Bil je nasprotnik klanja in če bi le bilo v njegovih moči, bi Evropa ne planila v vojno. Saj je bil predstavnik najjače delavske stranke na svetu in mogočen zagovornik miru in demokracije.

Minuli teden (dne 7. maja) je veliki apostol miru, George Lansbury, umrl. Star je bil 81 let. V svojem dolgem življenju je viden že marsikater vojno in zastavil svoje moči, da se jih odpravi. Toda kakor marsikdo drugi v pacifističnih in delavskih krogih, je tudi on deloval veliko bolj za preprečenje vojne, kakor za odpravo sistema, ki jih povzroča. Preminul je v dnevih, ko je druga evropska vojna po osmih mesecih vojevanja še postala "totalna" ali "popolna" vojna, ki bo od dne do dne stražnje.

Clovek, ki je bil iskren pristaš miru, ga je zase dosegel. Ne pa dežele v ljudstvu, radi katerih se je trudil za mir.

Konvencija S. S. P. Z.

V pondeljek 20. maja se prične v Clevelandu deseta redna konvencija Slovenske svobodomisne podporne zveze. SSPZ je bila ustanovljena leta 1908. Po velikosti je to druga največja slovenska svobodomisna podpora organizacija.

SSPZ je nastala vsled notranjega boja v SNPJ. Pred okrog 20. leti se je z njo pogajala za združenje in se je v enak namen posvetovala spet pred konvencijo.

SSPZ je solventna, izdaja svoje glasilo (technik), kakor druge in skuša ohraniti svojo stabilnost v sedanjih razmerah, kakor si to prizadevajo ostale jednote, zvezne in zajednice.

Delegaciji na 10. redni konvenciji bo imela pred sabo prično iste probleme kakor na prejšnjih, z eno razliko. Stara, priseljenska generacija Slovencev naglo izumira. Vsako leto se to čezdalje bolj pozna. Kaj storiti, da se redčenje priseljenskih Slovencev nadomesti z novimi, mladimi člani? Kje jih dobiti?

Današnje kampanje so vse dražje kakor nekoč. Kajti med tu rojeno generacijo Slovencev in drugih narodnosti so konkurirajoči sile celo jače, kakor so bile, ko so sem prihajale še počne ladje imigrantov.

Delegacije bodo o tem razmisljali, razpravljali in sklepali, kakor bodo smatrali, da bo njihovi organizaciji najbolj v korist. Tako delajo zastopniki vseh. Včasi se zmotijo in to je povsod največja nevarnost.

Delegaciji 10. redne konvencije SSPZ želimo uspeh in jo pozdravljamo.

Kazem, ki zadene lažnjivca prej ali njej, je, da začne s časoma sam verjeti svojim lažem. — A. G.

Mnogi "pronemci" v Zed. državah napadajo Anglijo in Francijo v prid hitlerizmu pod masko radikalizma.

AGITATORJI NA DELU

Izobraževanje našega ljudstva. Naj navedemo nekatere:

Priče evolucije in Adami pred Adami. Spisal Ivan Moček.

Proletarska etika in moral. Spisal Ivan Moček.

Elementi moderne izobraževbe. Spisal Ivan Moček.

Socialni ideali in kako si je človek ustvari hoga. Po John Kercherju.

Taškent, kralja bogato mesto. Spisal Aleksander Neverov, prevel Ivan Vuk.

Karl Marx, njegovo življenje in nauk. Spisal M. Beer, prevel C. Struhel.

Nekolikor pravopis. Pridel Ivan Venomer.

Papeževa enciklika razprtjava. Spisal James Onsal, prevel Ivan Moček.

Dva svetova. Spisal Ivan Moček.

Veliko mrazljivije. Spisal Ivan Moček.

Sesuti stolp. Spisal Ivan Moček.

Hija brez oken. Spisal Tone Seljak.

</

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

Spet smo sedeli v večnem hladu na vrtu Bellevue nad Tirolskim parkom AngeloCerkenik, profesor Favaj, Ivan Luk, morda in nekaj drugih ter gledali po razsvetljeni Ljubljani pod nami. Na hribu preko mesta je odseval v siju električnih žarkometrov grad.

Casopisi, ki smo jih imeli na mizi, so pisali, da v Parizu in v mnogih drugih mestih kopijojo zakone. V drugi koloni je bil objavljen govor nemškega diktatorja, ki je izjavil, da ne bo miroval, dokler ne dobi deset milijonov podprtih Nemcov, najazjaj v rajh z njihovo zemljo vred in nastane v Evropi red pravice.

Bila je to predigra nove krave drame, ki je evropski dravni tudi z žrtvovanjem čebodlovaške niso mogli prepričiti.

"Kaj prično pri nas z zatemnjevanjem mesta," je rekel nekdo kakor sam zase. "Kmanu," je odviral drugi. Naše prebivalstvo ob Jadranu se že vezba v temi za beg na varno."

Lep je pogled ponoči s tega vrtu, z grada ali z Rožnika na Ljubljano. Dasi nima razkošnih električnih reklamnih napisov, kakor ameriška mesta, ali velemesta v Evropi, je vseeno videti z vrha luč pri luci.

"Kaj bo z našo kulturo," je pripomnil tretji, "ako postanemo plen Italije, ali Nemčije, ali obeh?"

Vsi smo se oprijeli tega vprašanja in se dolgo zmenkovali. Kajti v Ljubljani je to važen predmet. Ona je glavno mesto dravske banovine, kar samo na sebi ni niti posebnega. Banovina pod tem imenom je nova označba za Slovenijo. Zgodovine in tradicij nima za sabo in med ljudstvom ta tvorba nima zanimanja, ne privlačnosti.

Važnost Ljubljane je v tem, da je ona glavno mesto in kulturno središče slovenskega naroda. Bila je to pred svetovno vojno, ko so bili slovenski kraji razdeljeni še pod upravo Grada, Celovca, Gorice, Trsta in Ljubljane. Se bolj je ona centrum malega slovenskega naroda danes.

Nekdanji deželnici dvorec na Kongresnem trgu, v katerem je nekoč zboroval kranjski deželni zbor, je sedaj slovenska univerza. Tuk nje so pričeli leta 1937 graditi veliko knjižnico po načrtu arhitekta univerzitetnega profesorja Jožeta Plečnika, ki je izdelal načrt za modernizacijo Ljubljane. Mnogo stavb, posebno javnih poslopij, se gradi po njegovih osnutkih.

Knjižnica, ki jo imenujemo sedaj univerzitetna knjižnica, je v novem posloku predstavljena univerzi. Mile Klopčič naju je vodil v njeno staro poslopje in predstavil doktorju temu in

Konvenčni cdbor že deluje, kot po "žnoriči". Zaenkrat se je seja tega odbora odločila za predčet spored: četrtek zvečer je določen za obiske in ogled mestu delegatom in gostom. V petek zvečer bo priredba z mestnim programom in domača zabava v avditoriju SDD. V soboto se vrši basket v spodnji dvorani CDD. V nedeljo se priredita piknik v zvezi s pravljicami 30-letnice soc. kluba št. 27. Piknik se vrši na SNPJ farmi.

Dalje so izvoljeni vsi potrebeni cdbori kot: upravni, publicistični, stanovanjski itd. V cdboru so zastopani klubci št. 27, 28 in 49. Gde stanovali in hrane za delegate in goste bo pravčasno poročano.

— Frank Česen.

profesorju onemu. "Kdaj dobimo nadaljnje letnike Ameriške družinske koledarja? Povprašujejo po njih."

"Ne vem. Cenzorji na policiji so jih pridržali. Čemu jih bi vaj vam ne pustili?" sem vprašal.

Pa smo zaradi čudnih, nevarnih časov obrali pomemek drugam.

Univerza v Ljubljani ima tudi ime, kot vsaka druga na svetu. Ljubljanci označujejo z "univerza kralja Aleksandra I." Bila je doba počitnic, ko savača tam, vrh tega je bilo vroč, profesorji in dijaki pa včinoma na deželi ali pa "pri morju". Zato se danjo nisem zanimal toliko, da bi dobil o nji kakne posebne vtise. Rekli so mi, da ima to vsečiljše fizikalno, juridično, teološko in tehničko fakulteto ter nižji oddelek medicinske fakultete. Slušateljev ima blizu 2000, med njimi kakih 600, ki se uči za "pravne dohtarje". Pravljajo pa se po Slovenskem zeleni radi bodisi imoviti ali revni. Profesorjev je imela 53 rednih, 14 izrednih, 18 docentov in okrog 30 predavateljev z raznimi nazivi (honorarni predavatelji, lektorji).

Tudi gimnazij je v Ljubljani dovolj. Eni izmed njih so rekli včasi realka. Zdaj ji pravijo realna gimnazija. Ursulinke uspevajo z žensko gimnazijo. V bližnjem St. Vidu je zavod ali gimnazija sv. Stanislava (pred 35. leti so ji rekli "Škofov zavod"). Staro pokopališče pri sv. Kristoforju so namenili za novo semenišče. Osnovnih šol je v Ljubljani kakih 15 in poleg teh mnogo drugih učnih zavodov, kot za slepe, gluhotne, goščinjska šola, glosbena šola, obručna tehnična šola, salezijanski zavod itd. V šolski dobi so ulice zjutraj polne v šolo hiteče mladeži. Kajti Ljubljana je mesto šol, obrtnik in cerkev.

Kogar veseli čitati, v Ljubljani nima ni stiski, ker so mu na razpolago knjižnice raznih ustanov. Žal le, da odloča cenzura, kaj smeč čitati in katerih knjig ti ne smejo posoditi. Tudi muzej v Ljubljani je vredno pogledati. Ko so nas vodili po njemu učitelji, mi je bilo najbolj po godu odmavanje naših podkrovnih čevljiv, s katerimi smo otroci močno stopali po parketih. Zanimali so me tudi predmeti, ki so jih izkopali na Barju. Pravijo, da je ta muzej poleg sarajevskega največjega v Sloveniji.

Dnevnički v Sloveniji imajo okrog 53,000 naročnikov in nemške izdaje blizu 200,000. Seveda je tu treba za pravilno razumevanje upoštevati, da hodí čitalci liste v Ljubljani in v drugih krajih po Sloveniji tisoče ljudi vsak dan v kavarne in gostilne, ali pa si jih sosedje izposojuje drug odrugega. Tako ima vsak časopis včikel več čitalateljev kakor pa naročnikov.

Na ostale liste (tednike in mesečnike vseh vrst) je naročenih v Sloveniji 340,000 tisoč ljudi.

Tudi književne družbe uspevajo. Glavne so Družba sv. Morozja, Vodnikova družba, Cankarjeva družba, Slovenska matična in Šolska matična s približno 100,000 članov, ki prejmejo na leto okrog 400,000 knjig.

Poleg teh izdajajo knjige razne knjigarne, ki jih je precej množič. Bivši Narodni dom je sedaj Narodna galerija (muzej likov-

— Frank Česen.

Bodoči zbor JSZ bo z ozirom na vojno in politične homatije — precejanje važnosti, zato bi morali biti zastopani vsi klubni direktori. Dalje je izredno važno, da posijočo svoje zastopnike na ta zbor vse podpori in v kulturne organizacije, ki so včlanjene v Prosvetni matiči. Prosvetna matiča vrši zelo važno kulturno misijo v tej deželi. Brez nje bi bili naši dramski in pevski zbori večkrat v zadregi. Poleg tega izdaja podnebne knjige in jih razpolaži v pridruženim organizacijam.

JSZ ima pred seboj važne naloge (vzlici temu, da je po mnenju nasprotnikov bankrotiran). Amerika stoji na pragu vojne. Fašistična reakcija dviga glavo. Brezposelnost je v vsakem dnu opasnejša. Politiki žartlani vodijo narod v propast. Vsega tega seveda ne bo rešil naš zbor, pač pa lahko zbirski pojme in začrta smernice za bodoče delo. Poleg tega bo treba najti metodo za očanje naših kubov. Prosvetne matice in Proletarca. Ako to dosežemo, bomo izvršili svojo nalogo!

Pod Avstro-Ogrsko so v Ljubljani radi nemurili tudi narodi Slovenci. Vsakdo, ki je hotel v družbi kaj pomeniti, ali veljati za inteligenta, je moral

IZ BOGASTVA V BEDO

Zenska na gornji sliki se piše Caroline Reilly. Živi v Chicagu. Opromo doma je cenila na \$30,000. To je že nekaj. Ampak dogodilo se, da so se ji dohodki skrčili, nato čisto prenehali in se je zadolžila. Njeno bogato opromo so prodali upniki na javni dražbi.

obvladati nemščino, tudi če ni bil v šolah. Mnogi so jo kajpačili, kakor to delamo z raznimi jeziki, ki se jih za silo pričimo, se danes.

Slovenčina je imela trdo pot, predno se je uvojavila in razvila v literarni jezik. Prvi slovenski časopis je izšel v Ljubljani šele 1843 in prvi slovenski župan je bil Peter Grašič, izvoljen leta 1882. Njega je v službi župana nasledil Ivan Hribar. Od tedaj šele je postala staro kranjska prestolnica slovensko mesto.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Delegata federacije društva SNPJ v Westmoreland County, Pa., bosta na zboru Prosvetne matice John Fradel in njegova soprona Mary, ki živa v Latrobe, Pa. Oba sta aktivna v JSZ in društvi. John pa tudi v uniji.

Klub št. 49 JSZ v Collinwoodu bo zastopal Andrew Bozich.

Delegat društva št. 87 SNPJ, Herminie, Pa., bo Anton Zornik. On je delovan v naših vrstah že mnogo let in vztrajno aktivni v JSZ.

Clovek vedno upa in čaka, da pride do bližnja progresivnih skupin, pa ti že pride kaka hipna, nepremišljena poteza, ki se sremenji v zapreko stvarne meste.

Delegat severovzhodne ohliske Konference JSZ in Prosvetne matice je Louis Zorko, upravnik Cankarjevega glasnika.

Nahajamo se v dobi naglih dnevnih sprememb po vsem svetu. Položaj je silovito resen in delavstvo ga mora imeti vedno pred očmi, ako noče tavati v konfuziji. Propagande delujejo na vseh koncih in krajih.

Inteligentno delavstvo se jim ne pusti zavajati, toda koliko pa je takega delavstva? Socijalisti imajo v teh razmerah še posebno odgovornost, ki zahteva previdnosti. Ko enkrat stvara proglaša za svoje stališče, jo je težko spremeni, ceprav spozna, da je bila zmota.

Naznani ponudniki smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za Wisconsin in severni Illinois bo zastopal Leonard Alper. Delegatija kluba št. 37, Milwaukee, je Kristina Podvarovšek. Frances Mihevc, Salem, O., bo zastopala federacijo SNPJ za vzhodni Ohio in Penns (okrožji Girard-Farrel) in John Terčelj federacijo zapadne Pennsylvania.

Lahko rečem, da povprečno otrok tukaj ne trpi toliko kakor tam, posebno ne v mestih. Večinoma se jim godi mnogo boljše, ako le ni brezposelnosti in bolezni v hiši. V mestih jim ni leta med svetovno vojno, nam ni bilo težko spoznati krivice, ker smo jih občutili od rane mladosti. Zato smo bili dostopeni tudi za organizacijo in delavsko gibanje.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

Zadnji ponudnik smo prejeli in volitvah delegatov nadaljnje obvestila. Konferenco JSZ in Prosvetne matice za kruh že tam, posebno že za one, ki smo preživelih tam tudi.

Previdnost bo na mestu, da ne bomo sprejemali resolucij nepremišljeno, kot je to storila minula konvencija soci. stranke, da je morala njeni eksekutivni razpravljati o vseh problemih in imeti bodočnost pred čimi.

• • KRITIČNA MNENJA, Poročila in Razprave • •

KOMENTARJI

V Clevelandu se prične 20. maja konvencija SSPZ. To ne bo le "redna" konvencija. Kajti delegati in odborniki, ki se zbereglo na njih, bodo odgovorni za bodočnost zvez. — J. P.

"Jugoslovani" so izmed Slovanov najbolj nadarjen narod," je rekel msgr. Vitus Hribar na nekem predavanju, ali kjer je že bilo. Čehom bi se ta ugotovitev prav nič ne dopada.

Klub "Ljubljana", ki je bil nedavno ustanovljen v župniji sv. Štefana (Chicago) v namenu izboljšani sosečnosti, si je načičil veliko dela. Najboljše bo tam okrog vse podreti in začeti graditi po novi modi. Pa bo lepo. Nerodno je le, da tudi sihno draga.

V Waukeganu so se prve dni meseca maja vršile keglaške tekme pod pokroviteljstvom SNPJ. Uspešni sijajen. Dvorane polne na plesnih zabavah in igralcev ter gledalcev na igriščih. Vse izborni, vse veselo. Le nekaj starejših ljudi se je ukvarjal v lobijih tudi s politiko. Pričekali so se zelo, med tem pa so keglači in njih prijatelji vriskali in ob poslovitvi so rekli: "How wonderful!"

"Blitzkrieg" ni šala, kakor ni šala, kadar ti "holdupper" potisne cev svojega revolverja v trebuh. Eno kot drugo je "hold-up". Pacifizem ne more drugega kot dvigniti roke in dopustiti, da mu tolovaji izpraznijo žepe.

Radikalne sekte so proti vojni. Ampak med seboj se vojskujejo, da se celo od besed krejejo iskre. Kaj šele bi bilo, če bi take struje imeli tudi armade na razpolago! Teoretičen pacifizem torej nič ne velja, kar je le v besedah. Bojuje se z besedami, ker orožja ne zmore.

"**Radnički Glasnik**" se zelo veseli porazov Anglije in Francije. To ob enem pomeni, da se raduje Hitlerjevih zmag. Ali ni bilo škoda denarja, ki so ga zmetali hrvatski delavec Radniku za "antifašizem"? In denarja slovenskih delavcev, ki so pomagali financirati "antifašistični" list Naprej-Pomagali so "peti koščki".

Jugoslavija je imela pod Stojadinovičem dva prijatelja: Mussolini in Hitlerja. Oba sta ji obljubila ščititi njeno neutralnost in njene meje. Ampak besede in obljube diktatorjev nimajo trohic zanesljivosti. Vseeno se je Jugoslavija obrnila k tretjemu in ga prosila, naj posreduje pri tovariju Hitlerju in Musoliniju, da ne bo stresnil svojih voljnih hord preko meje. Pravijo, da se je

poleg njih pa že agente provokatorje in špijone v službi privatnih interesov.

"**Poštenje je buržavna čednost**", je učil svoje pristale Radnički Glasnik. Pa so vzeli to za resno in Radnički Glasnik je bil prvi, ki je imel škodo od norčevanja s poštenjem. Kajti marsikdo, ki je kolektal, ni poslal denarja nikam. Saj ga tudi komunistični uradi čestokrat niso dali v nabrani namen! Čemu bi ga pesameznik! Prislo je tako dačel, da je Radnički Glasnik začel lani oglašati, da bo poslal svoj kolendar v razprodajanje edino le tistim, ki bodo naročene izvode v NAPREJ plačali. Ob enem so si v njegovem uradu zelo zaželeti, da se bi "buržavno poštenje" naselilo tudi med njihove družave, med katerimi so ga smetili in se ukancili, kakor že marsikje in marsikrat, na primer tudi z investiranjem v Delavsko Slovenijo in v Napreja. — J. P.

"**Cudo božje!**" Radnički Glasnik z dne 7. maja ima uredniški članek, v katerem tendenciozno brani Mussolinija in Italijo pred hrvatskimi "šovinisti" in dokazuje, da je pravi sovražnik Hrvatov v resnici Anglija, ne pa Italija in Nemčija. Buuuu.

Ali veste, da je hrvatsko "komunistično glasilo" še vedno neunični list? In da oglaša kakor že več let prej tudi letos demokratske in republikanske kandidate?

Fašisti za besede niso v zadrugi. Posebno ne za voditelje. Hrvatski fašisti se, dali svojemu vodji naziv "poglavnik". Njihov "fier" živi v Italiji in se piše dr. Ante Pavelić.

Slave Trošt ni odslovitve iz jugoslovanske diplomatske službe prav nič vesel. Celo huduje se, oziroma drugi v njegovem imenu. Pa mu ne bo nič pomagalo. Čudno je le, da jo je imel toliko časa.

Klemen Vorošilov je bil poleg Stalina poslednjih nekaj let najpoputnejši človek v Sovjetski Uniji. Prvega maja mu je Stalin še pustil govoriti, nato pa ga odstavl — Vorošilov je bil namreč vojni komesar — in mu v nadomestil dal titel šestega podpredsednika ruske države. Časniki poročevalci pravijo, da je Vorošilov moraliti, ker se je Stalin zbal njegove priljubljenosti v armadi. Vsak diktator se boji tudi sence, aki ni njegova.

Tisti "pacifisti" med Slovenci, ki se samo veseli, da so na varnem in nimajo nobenih simpatij za nikogar, bi morali vsaj nekaj časa okušati grozo in strah svojih ljudi v Sloveniji, da bi razumeli, kako silno sebični so v priznavanju edinovne svoje kože. Niti moralne podpore ne privoščijo svojim krvnim bratom. — N. N.

O letošnjem Majskem Glasu in drugem

Cleveland, Ohio. — Letošnji Majski Glas je v vsakem oziru eden najboljših, kar je bilo izdanih doslej. V njem dobiti vsakovrstno štivo, posebno lepih poučnih člankov, informacij in zgodovinskih spisov, slik in drugega.

Vzlic temu da je večji kakor lanski, pa mu je cena ostala ista, to je 25c izvod, dasi je vreden za vsakega, ki se količaj� zanimal za branje, 50c. Pošteno povedano, vreden je tudi, da si ga vsakdo ohrani, kakor hranno letnike Druž, kolektorja, kajti ob eni ali drugi priljeku ga bomo rabili zaradi informacij. Nekateri ljudje nimajo denarja (niti 25c) ne, drugih ne dobili doma in je treba poskusiti znova. Pa ti tu in tam povedo, da M. G. že imajo, so ga dobili tam in tam.

Ker nas je več razpečevalcev, upam, da ga bomo v Clevelandu razpečali priljeno lepo številko. Tudi oglasov smo mu vsi skupaj precej dobili. Ako posmislimo, da so naši trgovci vedno nadlegovani za oglase od raznih organizacij in v različne namene in enako za prispevke v blagu in denarju, za radio programe itd., moramo priznati, da so se tudi v Majskem Glazu zadovoljivo odzvali in zasluzijo, da jih odjemalci upoštevajo.

V tukajšnjih klubih JSZ je veliko več živiljenja kakor ga je bilo poprej. To je pravi odgovor naprejvecem in drugim razdiračem.

V prejšnjem dopisu o podpornikih Proletarca sem zapisal, da Ciril Obed sedaj ni član

MOĆ VOJNIH TANKOV

Na gornji sliki je francoski tank, ki ima težo do 90 ton. Lomasti dreves kot da so bilke in tudi zdana hiša ga ne more ustaviti.

Čital sem dopis s. J. Snoya iz Bridgeporta o uspehu majskih proslave njihovega kluba in o zadovoljstvu, ki so ga napravili s svojimi nastopi pevci in pevke soc. Zarje iz Cleveland. Prav, kako rad bi, da se jih bi za sodelovanje na kak način odškodovalo, kajti šli so na dolgo pot in imeli stroške in izgubo časa. Ampak kakor s. Snoya in drugim članom njihovega kluba, tako je bila tudi na strani soc. Zarje, oziroma njihnih udeležencev na slavju glavna skrb, da s svojim sodelovanjem zadovolji občinstvo, kar se jim je, kakor izjavlja s. Snoya, v polni meri posrečilo. Še boljše bi Zarja zapela, če bi mogli priti vsi njeni člani, katerih je okrog 60, a odzvati se jih je moglo le 22.

Član tukajšnjih klubov JSZ in pevci ter pevke soc. Zarje bi zelo radi videli, če bi vam v Bridgeportu in okolici bilo mogoče priti na jesenski koncert Zarje (na Zahvalni dan) v večji skupini, na primer s posebnim busom. Na tem koncertu boste slišali vse Zarjane, ki nastopijo skupno in potem v dveh, v solospievih, kvartetih, oktetih in v opereti. Spoznali bi se ob enem z mnogimi Clevelandčani, kakor so se naši Zarjani zadnjic v vam. Sešli bi se v SND, kjer bo koncert, in to bo našim pevcem in pevkam pri soc. Zarji najboljše priznanje. Mi pa vam bomo postregli enako vlijadno, kot ste vi nam, v vseh ozirom.

S. Snoy obenem piše, da se je ob tej priliki z mnogimi prvimi osebno spoznal. Omenja med drugimi Leonarda Poljšaka in njegovega sina. Sodrug Poljšek je predsednik naše Zarje že mnogo let in prav tako mnogo let tudi tajnik društva Vodnikov venec št. 147 SNPJ. V obeh uradih slovi za vestnega odbornika. Njegov sin pa je izborni igralec in spremljevalec petja na klavir.

Tudi Milana Medveška s. Snoy doslej ni še osebno poznal. Piše v dopisih, da je ta mladi inteligentni fant napravil nanj in druge zelo dober vtip in da je vreden sin svojega očeta Ludvika Medveška. Deluje na kulturnem in družbenem področju, je aktiven v SNPJ in JSZ in smo lahko ponosni nanj. On je tudi član gl. nadzornega odbora SNPJ. V svojem delovanju veliko žrtvuje časovno in materialno.

Priprave za XII. redni zbor JSZ in Prosvetne matice, ki bo v Clevelandu 4.-6. julija, so v polnem teku. Upam, da bodo vsi klubni in društva poslali delegate. Zavedati se moramo, da je to zborovanje v teh časih še posebno važno.

V prejšnjem dopisu o podpornikih Proletarca sem zapisal, da Ciril Obed sedaj ni član

ki so jo imeli z zastopniki SNPJ v pogledu združenja.

V Centru ima redne vaje vsak torek večer pevski zbor Sava, vsak petek večer JSF Junior Guild, vsak četrtek petek v mesecu sejo klub št. 1 JSZ, vsak prvi petek v mesecu imajo tu sejo odbori JSZ, klub čeških umetnikov ima sestanek dvakrat v mesecu in družbeni klub čeških žena vsak četrtek popoldne.

Poleg teh se tu vrše tu in tam

je unij, čuščev in tuži pravljivosti odbor za slovenski pevski festival je imel tu svoje sestanke.

SDC je glavni stan Družbenega kluba Slovenski center (Slovene Center Social Club), ki ima že blizu 200 članov.

V Centru je imela nekajkrat seje in male bankete tudi socijska stranka češkega okraja. Aktivnosti je torej mnogo v njenemu. SDC je za naš pokret velika pridobitev. —

SOCIALIZACIJA JE PRAVA POT

Po švicarski "Veskstimm" je objavila Delavska Politika sledenči članek:

Prva svetovna vojna je močno zrahnila tako zvani liberalni kapitalizem, to je tisto obliko kapitalizma, za katere je značilno svobodno tekmovanje, razmeroma majhno vmesovanje države v gospodarske zadeve, prost ljudski, blagovni in kapitalni promet med državami ter mednarodna zlata valutarna podlaga.

Današnja nova vojna pa je našla kapitalizem sredstvo tistega njegovega razvoja, ki ne nadomešča samo "svobodnega" gospodarstva z "organiziranim" — ki je polno kartelov, trustov, koncernov itd. — ampak napravila državo za vrhovnega dirigenta in nadzornika gospodarstva; bistvo kapitalističega produkcijskoga načina, profitno gospodarstvo na podlagi zasebne lastnine produkcijskih sredstev, pa ostane nespremenjeno.

V diktatorskih državah se svede gospodarstvo neopazno bliži stopnji populnega državnega gospodarstva, ki postopoma omejuje lastnikom produkcijskih sredstev (proizvodnje) svobodno razpolaganje. V ostalih državah, predvsem v Angliji in Franciji, pa žene vojna ta razvoj počasi na isto pot: Gospodarstvo se uravnavata vedno bolj centralizirajoče, če že ne diktatorsko, in država že posega v nekdaj še takso sveto zasebno področje podjetnika. Nadaljni leži, da radi takega razvoja tudi politična oblika liberalne države ne more ostati nedotaknjena, vojna že itak sili na odpravo demokratičnih načrav in če bodo centralizirajoči vplivi na gospodarskem polju vedno močnejši, bodo tudi meščanske demokracije precej hitro korakale po poti, ki vodi v totalitarost.

Razume se, da zgledi za takšno bodočnost vznemirja mnogoštivelne meščanske demokrate in da iščemo poti, kako preprečiti takšen razvoj. Večina izmed njih predlagata, da se naj zopet pozivi gospodarski liberalizmu, kar pomeni povrat v liberalni kapitalizem z zasebnim lastnino produkcijskih sredstev, svobodno konkurenco in lovom za dobitčkom; na kratko; vpostavi se naj popolna gospodarska svoboda z močno individualizacijo (vse naj bo zoper prepričeno posamezniku).

Vendar pa je velika utopia, če se misli, da je mogoče preprečiti razvoj v državno totalitarno gospodarstvo na ta način. Razume se, da zgledi za takšno bodočnost vznemirja mnogoštivelne meščanske demokrate in da iščemo poti, kako preprečiti takšen razvoj. Večina izmed njih predlagata, da se naj zopet pozivi gospodarski liberalizmu, kar pomeni povrat v liberalni kapitalizem z zasebnim lastnino produkcijskih sredstev, svobodno konkurenco in lovom za dobitčkom; na kratko; vpostavi se naj popolna gospodarska svoboda z močno individualizacijo (vse naj bo zoper prepričeno posamezniku).

Vendar pa je velika utopia, če se misli, da je mogoče preprečiti razvoj v državno totalitarno gospodarstvo na ta način.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles.

Vodi jo George Marchan.

HIGHLAND PARK Beer Distributor

STEVE PAVKOVIC, lastnik
Razvajam SVEŽE PIVO najboljše vrste — kakov.

SCHMIDT'S — Sparkling Beer
RHEIN-BRAU — The Aristocrat

147 VICTOR AVE.
HIGHLAND PARK, Michigan

Tel. Townsend 8-1778

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stan za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljate nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

VABILO na VABILO

POMLAĐNI PEVSKI FESTIVAL

ZBOROV

PREŠEREN-Chicago

SAVA-Chicago

SLOVAN-Chicago

NAPREJ-Milwaukee

SOČA-La Salle

ZBOR SND-Waukegan

Zapisnik konference Prosvetne matice in klubov JSZ, ki se je vršila 31. marca v Girardu, O.

Tajnik konference Prosvetne matice za severozahodni Ohio John Krebel otvoril zborovanje ob deseti uri. Za predsednika konference je soglasno izvoljen s. Louis Zorko, za zapisnikarja pa s. Milan Medvešek, nakar se čita zapisnik zadnje konference, ki je sprejet kot čitan. Prečita se pismo glede izvolitve delegata za kongres JSZ. Odločeno, da se delegata izvoli pozneje.

Poročilo tajnika: Skupna imovina znaša \$10.16. V North American Mortgage Co. je zmrznjena vloga za \$49.80. Organizacija posestudi tudi eno delnico Labor Centra, in sicer za \$25. Račune sta pregledala jih našla v redu sodruga Milan Medvešek in Joseph Lever.

Tajnik John Krebel nato poda splošno poročilo o delovanju P. M., o delavskem gibanju na političnem in kulturnem podiju, o naših potrebah in nalogah itd. Podvarja, da moramo naše delo podkrepiti z vero, da je delavstvo upravičeno do boljšega življenja in se vrči na delo z vso energijo in na-
vdusnostjo.

Tajnikovo finančno poročilo in druga priporočila so soglasno sprejeta.

Poročilo organizatorjev: S. Lever poroča nakratko o delu in težavah, ki jih ima na agitaciji za naš tisk v svoji naselbini. S. Nagode poroča, da njihova naselbina še vedno veliko dela za P. M. in splošen delavski pokret.

S. Louis Zorko poda poročilo o posebnega odbora, ki je imel aranžirati predavanja. Pravi, da je bil ta odbor zaposlen raznim kulturnimi zadevami, za predavanje pa zaenkrat ni bilo posebnega zanimanja, zato se ga ni aranžiralo.

Poročilo organizatorjev in posebnega odbora je sprejeto na znanje.

Za klub št. 27 JSZ poroča, Josephine Turk. Klub je zelo živahan. Zadnje čase se je pridobilo 15 novih članov. Klub se bavi s tekočimi delavskimi problemi. Člani tega kluba so v ospredju pri raznih naprednih društvi in ustanovah ter se udejstvujejo povsod, kjer gre za delavsko stvar. Klub ima tudi izobraževalne tečaje, v katerih se trenira mladina za delavsko agitatorje. Klub je naročil 250 iztisov Majskega Glasa.

Za klub št. 28 JSZ poda poročilo s. Joseph Lever. Ta klub je v središču močne klerikalne trdnjave, zato ima velike težave in ga je težko ojačati.

Za klub št. 49 JSZ podata obširno poročilo sodruga Jančikov in Milan Medvešek. V splošnem je collinwoodska naselbina, kjer ima sedež tukaj, napredna, toda klub je navzak temu nazadoval zadnja leta. Bati se je bilo, da bi prenehale pravili od s. Medveška, kar je

SOLE IN "DOBRE SLUŽBE"

Včasih je izolanje človeku silovito pomagalo. Vse dobre službe so mu bile odprtne. A dandanes pa je stotoče, da milijone izolanih ljudi primoranih iziskati si zasiška v takih službah, v kakršnih se lahko izbija tudi brez višega žoliškega znanja. Na gornji sliki je Miss Alice Coniffe v Philadelphia. Dasi izolana, ni mogla dobiti svojemu znanju primerenega posla, pa je morala vneti kar ji je bilo na razpolago. Ponudeno ji je bilo delo čiščenja obutve. Vesla ga je, "Nekje moram zasišči vsaj za kruh," je rekla.

pisal v Prosveti proti s. Tančku.

Za društvo št. 18 SSPZ poročata brata Rovan in Leskovic.

Za društvo št. 3 SDZ poroča brat Anton Jankovich.

Za društvo št. 108 JSKJ poročata brata Rogel in Previc.

Njihovo društvo je včlanjeno v P. M. Članstvo rado čita knjige, ki jih dobe od P. M.

Za soc. pevski zbor Zarja poroča Frank Hirsč. Nakratko očrta kulturno delo, ki ga vrši njihov zbor v clevelandski naselbini. Zbor in klub št. 27 imenito kooperira med seboj.

Za društvo št. 49 SNPJ poroča Louis Blazich. Društvo je v vsakem pogledu aktivno za delavski pokret.

Za društvo št. 312 SNPJ poročata Andy Božič in John Strancar. Tudi njihovo društvo ne stoji ob strani, kadar gre za dobre stvari.

Za društvo št. 321 SNPJ poročata Jakob Persin. Društvo je včlanjeno v P. M. šele dve leti, a v tej dobi je že veliko pomagalo delavski stvari.

Za društvo št. 643 SNPJ poročata brata Matekovich in Cerne. Njih društvo stoji stoprocentno za delavskim gibanjem.

Za federacijo SNPJ za severozahodni Ohio in Pa. pa poroča Mikolič. Nakratko tudí omeni, da bo njih federacija v vsakem oziru delala za uspeh oblijskega SNPJ dneva, zato ni

nazadoval zadnja leta.

Bati se je bilo, da bi prenehale pravili od s. Medveška, kar je

je več volje tudi za Proletarca, Majski Glas in Družinski kolektor, od kar obstaja Cankarjev ustanova. Svoje dokazovanje podpre s številkami, ki kažejo,

da je zadnja leta razpečal veliko večje število omenjenih publikacij kakor prejšnja leta.

Volitve delegata za prihodnji zbor JSZ. Naprej pa se do dodiči dnevnic. S. John Bogatay stavi predlog \$7 na dan. S. Nagode stavi proti predlog, in sicer za \$5 na dan. S. Medvešek pa stavi posredovalni predlog, in sicer naj bo dnevница po \$5, če je delegat izven Clevelandca, ako pa je iz Clevelandca pa po \$8 na dan. Posredovalni predlog sprejet. Za delegata so nominirani: Jankovich, Tanček, Medvešek, Bogatay, Zorko in Lever. Nominacijo sprejme L. Zorko in je soglasno izvoljen.

Zbornica nadalje odglašuje, da ostane dosedanje odbor P. M. polnomočen do prihodnje konference P. M., katera se naj aranžira v Kenmorju, O., če pa se je ne more sklicati v tem okraju, pa naj tajnik izbere kakšen drug okraj. Konferenca se ima vršiti v oktobru mesecu.

Predlog v tem smislu stavi A. Jankovich.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

Louis Zorko naznani, da bo tajnik konference razpospal peticije za Bigelow Act, ki pride na volitve v jeseni in apelira na zastopnike, da se tedaj potrudijo pobiranjem podpisov.

Sodrug Jež predлага, da se

pobira prispevke za Proletarca. Med navzočimi se nabere \$7.10.

Seja se nato zaključi ob dveh popoldne.

Louis Zorko, predsednik.

Milan Medvešek, zapisnikar.

Na koncu se je dogovorilo, da

je včasih izbran tajnik konference.

Začetek razno se razpravlja tudi o SNPJ dnevu, ki se bo

vršil letosno poletje na zadružni farmi društva SNPJ v Clevelandu. Ker je prišlo med nekaterimi zastopnikov federacije do nesporazuma glede SNPJ dneva in ker so ti zastopniki navzoči na konferenci, se prične pajačevati celo zadevo od ebeh strani in končno pridejo zastopniki do splošnega sporazuma.

More Relief Cuts

Warm Weather Gives Political Authorities Idea for Relief Ouster Order

The annual summer purge with which that vast unfortunate army of America's unemployed is by this time well aquainted materializes each year just as sure as the grass in the Spring.

No less than 200,000 workers will be cast adrift in the month of May alone as a result of orders promulgated by Col. F. C. Harrington, work commissioner.

This drastic step, held necessary to keep within the appropriation, added to the uneasiness which exists in Congress over the relief situation. However, while capitalism's lawmakers are worried by the prospect of what must happen, their stubborn determination to preserve the private-profit economy leaves them without any other alternative.

A small group of Senators offered a resolution in the Senate directing Harrington to keep his rolls at present strength and nullifying the Woodrum amendment, requiring the WPA to make its money last the full 12 months of the fiscal year.

If the resolution is approved, it will be necessary to vote about \$65,000,000 to carry the WPA through July.

Meanwhile the House Appropriations Committee began consideration of the relief appropriation for 1941 by launching an investigation of the WPA. This was not regarded as an encouraging sign. It was recalled that a year ago the committee engaged in a "smearing" expedition preliminary to slashing funds for the needy and imposing harsh restrictions on its spending.

JUGOSLAVIA'S ROLE

Latest news about Jugoslavia has it that new pact plans are in process of formation between the homeland of Slovenes and the large Slav nation to the north, Russia.

Jugoslavia's inspector of national defense, Gen. Vojin Maximovic, is reported heading a military mission to meet with Soviet Russian diplomats to draw up a pact calling for military co-operation and far-reach military assistance.

Like all of the small Balkan countries, Jugoslavia has been in a precarious position since Germany began her aggressive drive for power and world supremacy. No one has realized and felt this more profoundly than the peasant Slovenes, Croats and Serbs who for many years have looked to Russia for protection. Apparently the course Russia has followed in recent times has not changed the attitude of Jugoslavia.

It is doubtful if the combined strength of the small countries of southern Europe can protect them from invasion once the fast spreading war reaches the Balkans. In view of this it is easier to understand Jugoslavia's "scurrying for cover" move, before the storm breaks.

We, Slovenes in America, ought to reconcile ourselves to the fact however, that the future of Jugoslavia, dark as it seems today, can be changed but little if any by anything we may be able to do materially for it here, despite our most fervent wish to spare it the fate of Czechoslovakia, Poland, Finland and other parts of Europe which the bloody hand of fascist dictators aided by their new neighbor to the north, have stained.

Workers Defense League Convention In New York

The first National Convention of the Workers Defense League will be held in New York, June 1st and 2nd. This is the most important event in the history of an organization in which Socialists have been so active and whose work is so vital in this period of confusion and the beginning of new and the revival of old forms of suppression.

Every local and branch that has it within its power should take steps to aid by any of the following measures:

1. Ensure that any organization affiliated with the W. D. L. of which you know sends delegates. This includes affiliated trade union and fraternal bodies, etc., as well as branch and district organizations of the Workers Defense League itself.

2. Where possible, take the initiative in getting delegates at large by inspiring and aiding individuals to get the signatures of five W. D. L. members to go as delegates-at-large from your particular area.

3. Interest any unaffiliated labor or civil rights groups to send ob-

May Herald

Foremost English-Slovene Publication of the Day

96 illustrated pages of short stories, poems, and articles of general interest treating of Slovenes and their activities throughout the past 35 years. For the unbelievable price of twenty-five cents, a bigger publication than you can buy anywhere on the newsstands.

Get a copy or more and sell them to your friends.

Order from:

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

First Delegates To JSF Convention

Westmoreland County Federation, one of the most prominent and largest federations in the entire SNPJ, elected John and Mary Fradel, "livelive" members in Latrobe, Pa., to represent it at the XII Regular Convention of the Yugoslav Socialist Federation in Collinwood, O., July 4-6. Branch 49 JSF, Cleveland, has elected Andrew Bozich. Lodge No. 87 SNPJ, has elected Anton Zornik, Proletarec's "key man" in Western Pa., and the JSF Ohio District Conference has delegated Louis Zorko, Business manager of Cankarjev-Glasnik. Lodge No. 1 SNPJ, Chicago, will be represented by Frank Alesh.

These are the first delegates elected and heard from. As others respond to the call sent out last week, we will publish their names.

Election is open till June 15.

Spring Song Festival In Chicago, Sunday

CHICAGO.—The combined vocal strength of no less than seven Slovene choral groups, among them one juvenile and six adult choruses, will be heard at the Spring Song Festival Sunday, May 19, at Stefanik Hall in Chicago. The hall is located at 2448 S. Pulaski Road and is within easy reach of local and out-of-town groups.

Choruses participating are: "Sava," "Preseren," and "Slovan" of Chicago, Slovenia Choral Society SND, Waukegan, "Naprej" of Milwaukee, "Soča" of La Salle, and the All Star Juvenile Chorus of Milwaukee.

Here undoubtedly is a real treat for music lovers.

Many hear individual performances of one or more of these choral groups throughout the course of the year, but rarely are we afforded an opportunity to hear them all in one day. In view of this unusual treat, and the enjoyment in store for you, we invite you to get your tickets immediately. You can purchase them from members of either chorus, at the Slovene Labor Center, or at Berger's. Admission is 40¢, advance sale, and 50¢ at the door. Program begins at 3 p. m. Dancing after the program. Music by Rudy Deichman's Orchestra.

Slovene Labor Center Flower Garden Buds

CHICAGO.—Last Fall we saw much activity in the Center-garden when a flower bed over ninety feet in length skirting the entire south side of the Center and extending around to the front porch, was being built and tulips and other perennials were being set. Today, much to our gardener's content, John Chemazari, and to our content also, the plants set into the ground that froze immediately afterwards, are budding in profusion. The south side of our garden is the sunny side, that is, it receives the most sunshine and is therefore the appropriate location for this garden bed.

In addition to the new flower bed, various other plants have been set this Spring, in fact, since last Spring approximately 500 plants have been added to the garden, John informs us. About twenty percent of these are hardy perennials requiring no transplanting Fall or Spring; and the remainder are annuals. They cover approximately two-thirds of the flower bed space while the remaining sections have been planted in flower seed.

The total gain for the first four months is over 3,000. In the circulation of foreign books, for which the local library leads the city branches, the gain was about 1,000. By far the greater number of foreign books borrowed is Bohemian. Other languages books are: Polish, German, Croatian, Slovenian, and Spanish.

The library offers service on every variety of subject, and is open every day except Sunday from 9 A. M. to 9 P. M.

1940 Circulation Gain At Toman Branch Library

CHICAGO.—The large increase in circulation since the first of the year at the John Toman Branch Library, 27th Street and Pulaski Road, is attributed to the addition of more than 1,000 new books and to the simplification of the rules for obtaining library cards.

The registration of figures show an increase of about 225 new library users over last year. The new ruling enables any adult to take books who signs a card in the presence of the librarian upon presentation of proper identification. Children must have parent's or guardian's signature on the application blank.

The total gain for the first four months is over 3,000. In the circulation of foreign books, for which the local library leads the city branches, the gain was about 1,000. By far the greater number of foreign books borrowed is Bohemian. Other languages books are: Polish, German, Croatian, Slovenian, and Spanish.

The library offers service on every variety of subject, and is open every day except Sunday from 9 A. M. to 9 P. M.

servers and visitors. Particularly for organizations adjacent to the east coast, this can be very helpful for increasing the contacts of and interest in the Workers Defense League.

4. Get friendly organizations and prominent individuals to send greetings to the convention.

VISITORS

CHICAGO.—Slovene Labor Center was visited recently by Zinka Milanov and her husband, while in Chicago for the SNPJ Federation affair; John Rak, Johnstown, Pa.; and Louis and Michael Kumer, of Universal, Pa. A few weeks previous, during the SNPJ and SSPZ merger meeting in Chicago, the Center was visited by John Kvartich, Bridgeville, Pa., supreme president of the SSPZ; William Russ, supreme secretary of the SSPZ; Rudolph Lisch, SSPZ vice-president from Cleveland, and Anton Zaitz, assistant secretary, SSPZ.

Krueger To Be Heard On MBC Radio Network

CHICAGO.—Maynard C. Krueger, Socialist vice presidential candidate, will participate in a radio symposium on United States neutrality problems, Sunday, May 19, 10:15 p. m. (CST), on the Mutual Broadcasting System network.

The program is sponsored by the Northwestern Review Stand. The Chicago outlet will be via station WGN.

The inventor of a new high explosive, which is detonated by chemicals, shows how safely it can be handled by grinding sticks of it in a coffee mill.

THE MARCH OF LABOR

SSPZ CONVENTION OPENS IN CLEVELAND

First session of the Tenth Regular Convention of the Slovene Progressive Benefit Society will commence on Monday, May 20, 1940, at 9:00 a. m. (E.S.T.), in the Slovene Workers' Home, located at 15335 Waterloo Road, Cleveland, O.

Delegates from the society's lodges from all sections of the country will meet for the greater part of the week, until the entire agenda of the convention is exhausted. As in previous conventions the merger issue, which has been extensively discussed pro and con in the official organ of the SSPZ, as well as in the official publications of SNPJ and JSKJ, two fraternal organizations with which the SSPZ supreme board has met to discuss the issue, bids heavily for convention time.

Pre and intermittent convention affairs include the following:

Sunday, May 19, National Vrte Cultural Festival, including talent from all parts of the country.

Tuesday evening, May 21, United Lodges SSPZ present for the first time in Cleveland the three-act play "Embarrassment Without End."

Wednesday evening, May 22, at 7 p. m. a banquet in honor of SSPZ Convention delegates will be held at the Slovene Workers' Home Auditorium. Concert entertainment with prominent Cleveland Slovene singers will be presented during the banquet.

Friday evening, May 24, farewell social at which delegates and friends will bid adieu. Frankie Yankovich's Orchestra will furnish the dance music.

We extend our greetings to the delegates assembled and hope their convention will be harmonious, and the deliberations constructive and progressive.

Red Cross Charged With War Recruiting

A Missouri Senator got up in the senate last week and made the charge that the American Red Cross has been reconstructed lately and is now serving as a recruiting agency for an undeclared war.

Whether the charge is well founded or not, it is entirely possible. It is also one of the worse and most powerful means of inflaming the American mind to the inevitability of war; that is assured.

Our gardener further informs us

that out of the planting already

made, and planting is about complete,

blooming in our garden this summer

from now until the Fall frosts, will

be about 100 varieties of flowers,

and between 100,000 and 150,000

flowers in bloom throughout the

Spring, Summer and Fall.

It is understood that some of these

plants, newly set, will not be in

best until next year, as it takes at

least two years for many varieties to

blossom fully. It will be pretty picture;

that is assured.

Three flower boxes extending over

a distance of about seventeen feet

have been build just below the banister of our rear porch, with four

trellises extending from them. Picture for a moment in your imagination the beautiful appearance this

will give the whole porch when the

petunias planted in these boxes are

all in bloom! It will be pretty picture;

that is assured.

Friday evening, May 24, farewell

social at which delegates and friends

will bid adieu. Frankie Yankovich's

Orchestra will furnish the dance

music.

We extend our greetings to the

delegates assembled and hope their

convention will be harmonious, and

the deliberations constructive and

progressive.

Defeat Amendments To Wage-Hour Act

Amendments to the wage-hour act were killed in the house of representatives May 3 by a roll call vote 205 to 175.

The vote, to recommit the amendments to the house labor committee came after the house rejected by a roll call vote of 211 to 171 a bill on which it had been working for over a week.

A GOOD WAR TO GET INTO!

Branch No. 27 JSF, In Busy Season

Zarja's Trip To Bridgeport A Memorable One

If the rest of this year will continue to be as busy as the first four months have been, it certainly will go down in my memory as one of the busiest years of my life.

MEMBERSHIP CAMPAIGN

In the month of March a membership campaign sponsored by Branch 27 JSF, netted a total of nine new members. Whether or not the fact that the Branch had its picture taken had anything to do with the acquisition of the new members I cannot say, however, the picture was taken and is now on display in the May Herald, which can be purchased for the very small sum of twenty-five cents from comrades or at the clubroom of Branch 27. True, we lost a few members who have transferred to Branch 49, but the loss has been made up in numbers, the not quite in calibre.

CONFERENCE OF EDUCATIONAL BUREAU, JSF

Having accepted the invitation from Branch 11, JSF, to participate at their May Day celebration, it was only natural for a group of Zarja singers to find itself on the way to Bridgeport on Saturday, April 27. As we drove south from Cleveland, we watched with growing interest the land begin to swell. As we traveled further, the swelling grew larger, until suddenly we were in the hills. Our ears buzzed as we ascended, and descended, but we didn't mind for it was new to most of us. Soon we were rushing down a steep grade and, lo and behold! the muddy Ohio. Yes, muddy. Today it was a placid stream, but last week it was a raging torrent which had inundated a vast amount of territory. As we drove along the river, we noticed emarks of the ravage done by the